

Suomirata

**Lentoradan YVA
Luontotyyppi- ja kasvillisuusselvitys
12.10.2023**

Selvitysmenetelmät

- Luontotyyppiselvityksen maastoinventoinnit toteutettiin Lentorata-vaihtoehdon alueella 20. ja 21.6.2023 ja Päärata-vaihtoehdon alueella 16.6.-27.6.2023
- Maastoinventoinnit kohdennettiin maanpäällisille rakentamisalueille:
 - Lentorata-vaihtoehdossa (VE L) kuilujen ja ajotunnelien alueisiin
 - Päärata-vaihtoehdossa (VE P) 5. raiteeseen liittyviin muutosalueisiin
- Pääradan varren muutosalueiden ja uusien maanpäällisten rata-alueiden osalta selvitykseen valittiin luontoarvoiltaan mahdollisesti arvokkaiksi tunnistettuja kohteita.
- Uhanalaistiedot tilattiin YVAN laatimista varten Suomen lajitietokeskukselta (laji.fi 9.6.2022).
- Lajitietojen perusteella 100 metrin säteellä pääradan nykyisestä rautatiealueen rajasta on havaittu yksi uhanalainen laji, erittäin uhanalainen (EN) halavasepikkä.
- Maastoselvityksissä erityishuomion kohteena olivat:
 - Luonnonsuojelulain 7 luvun 64 §:n mukaiset luontotyytit
 - Vesilain 11 §:n mukaiset vesiluontotyytit
 - Metsälain 3 luvun 10 §:n mukaiset erityisen tärkeät elinympäristöt
 - Vuoden 2018 luokittelun mukaiset uhanalaiset luontotyytit
 - Huomionarvoinen ja uhanalainen putkilokasvilajisto

Tässä koosteessa on esitetty huomionarvoiset kohteet

Yleistä

- **Lentorata-vaihtoehdon** tunnelijakson läheisyyteen on suunniteltu rakentamis- ja käytön aikana tarvittavia ajotunneleita (A) ja pystykuiluja (K). Ajotunnelit ja pystykuilut on pyritty sijoittamaan mahdollisuuksien mukaan ihmisen muuttamille alueille.
- Lentorata-vaihtoehdon muutosalueiden mainittavia kohteita/arvoja (kohteiden sijainti esitetty jäljempänä kartoilla):
 - Helsinki:
 - A2,K2: sijoittuu Suursuon linnoituskallioiden välittömään läheisyyteen
 - Vantaa:
 - K10: Kylmäojan välittömässä läheisyydessä
 - Kerava:
 - A11, K17: Kohteella noro ja kohtuullisen edustavaa noronvarsilehtoa
- **Päärata-vaihtoehdon** maanpäällisiin radan muutosalueisiin kuuluu arvokkaita virtavesikohteita ja purovarren luontotyyppejä, mutta myös ihmistoiminnan muuttamia kohteita.
- Mainittavia kohteita:
 - Vantaa:
 - Keravanjoki, virtavesien arvokas elinympäristö
 - Rekolanoja:
 - Havainto (2014) erityisesti suojeltavasta ja erittäin uhanalaisesta (EN) halavasepikästä (kohde 3)
 - Virtavesien arvokkaat elinympäristöt (kohteet 4 ja 9)
 - Taimenen poikastuotantoalueet (kohteet 5 ja 8)
 - Huomionarvoiset lehtokohteet (kohteet 4A, 4B ja 9)
 - Kerava:
 - Savionoja (kohde 10)

TULOKSET – Lentoratavaihtoehto (VE L)

Lentoratavaihtoehto (VE L)

Helsinki: Metsälä-Maunula-Paloheinä

Kohde	Selvitetty 2023	Kuvaus, maastoarvio
K1	Kyllä	Veturitien itäpuolella rakennettu kosteikkoallas, länsipuolella risteysalueen joutomaa-/metsikkötilkku. Ei luonnontilaisen kaltaista tai arvokasta elinympäristöä.
A1	Ei	Olemassa olevan tunnelin suuaukon hyödyntäminen
A2, K2	Kyllä	Pihapiirien ja parkkipaikan reunoja. Tuoreen ja lehtomaisen kankaan muuttumia. Arvona kuuluminen alueen laajempaan metsäalueeseen. Paikallisesti huomattavan arvokas (Helsingin luontotietojärjestelmän luokitus: luokka II) kasvillisuuskohte lähimmillään alle 30 m etäisyydellä.
A3, K3	Ei	Nykyinen huoltoaseman tontti Kehä I liittymän alueella.
K4	Kyllä	Kevyen liikenteen väylän varrella olevaa hoidettua nurmialuetta.
A4	Kyllä	Kevyen liikenteen väylän varrella olevaa hoidettua nurmialuetta.

Hankevaihtoehdot

Lentorata (VE L)

Lentorata tunnelissa

Lentoradan maanpäällinen osuus

Tunnelit ja kuilut

Alue, jolle tutkitaan ajotunnelin sijoittamista

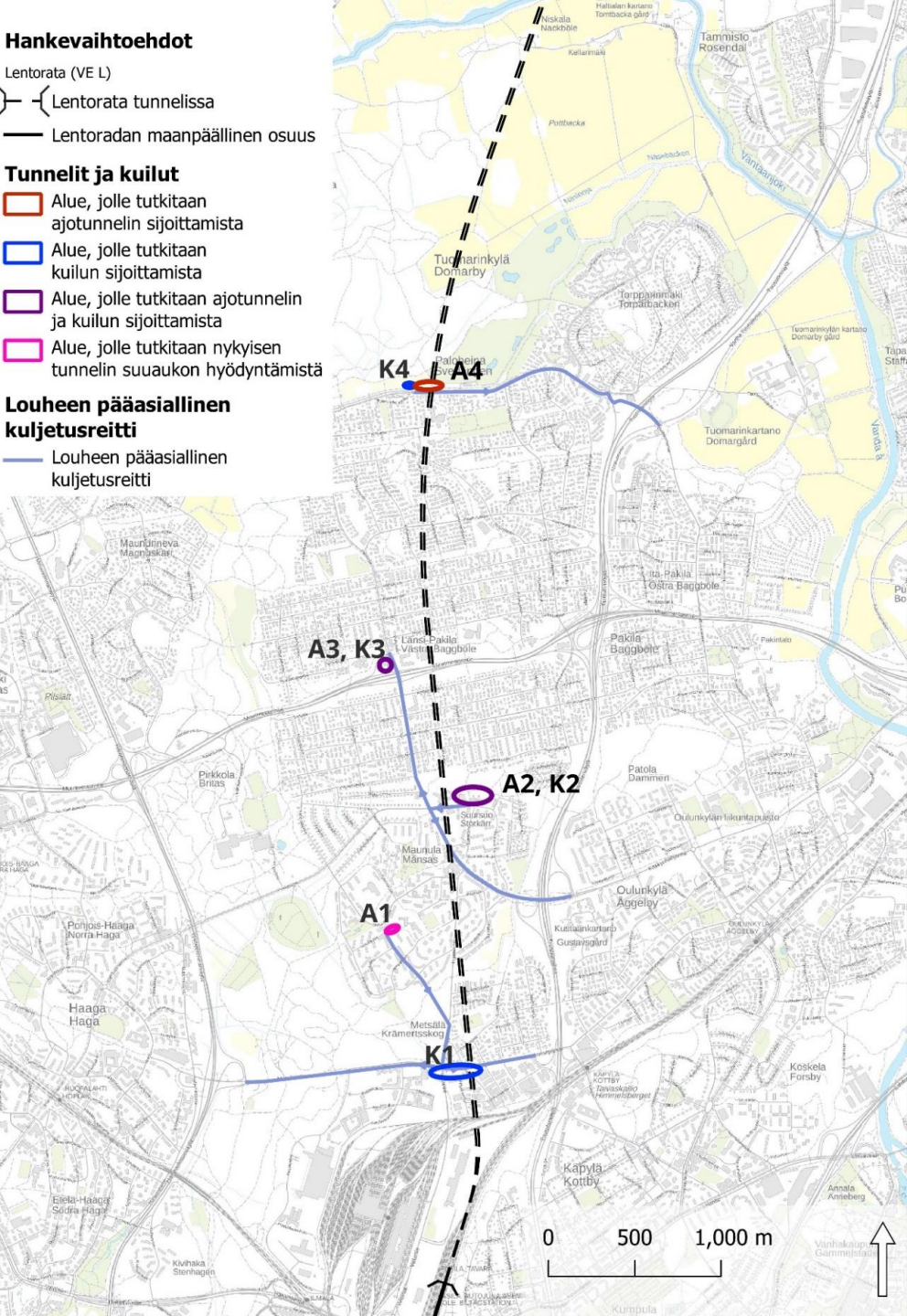
Alue, jolle tutkitaan kuilun sijoittamista

Alue, jolle tutkitaan ajotunnelin ja kuilun sijoittamista

Alue, jolle tutkitaan nykyisen tunnelin suuaukon hyödyntämistä

Louheen pääasiallinen kuljetusreitti

Louheen pääasiallinen kuljetusreitti

Lentorata-vaihtoehto (VE L)

Vantaa: Pakkala-Aviapolis-Lentoasema

Kohde	Selvitetty 2023	Kuvaus, maastoarvio
A5, K5	Kyllä	Nykyinen parkkipaikka-alue ja siihen liittyvä piennar ojineen ja voimajohtoalueen avoin alue.
A6, K6	Ei	Kuului Vantaan ratikan luontoselvitykseen 2020-2021 (paikallisesti arvokkaita kuvioita on ympäristössä). Nykyisen ajotunnelin hyödyntäminen + kuilun paikka.
A7	Ei	Lentoaseman rakennettua ympäristöä
K7	Ei	Lentoaseman rakennettua ympäristöä
K8, K9	Ei	Lentoaseman rakennettua ympäristöä
K10	Kyllä	Kylmäojan pääuoman suoristettu latva kulkee alueen poikki. Länsiosa entistä läjitysaluetta, itäosa hakkuita, taimikoita ja talousmetsää (tuoreen kankaan ja lehtojen muuttumia).

Hankevaihtoehdot

Lentorata (VE L)

 Lentorata tunnelissa

 Lentoradan maanpäällinen osuus

Tunnelit ja kuilut

 Alue, jolle tutkitaan ajotunnelin sijoittamista

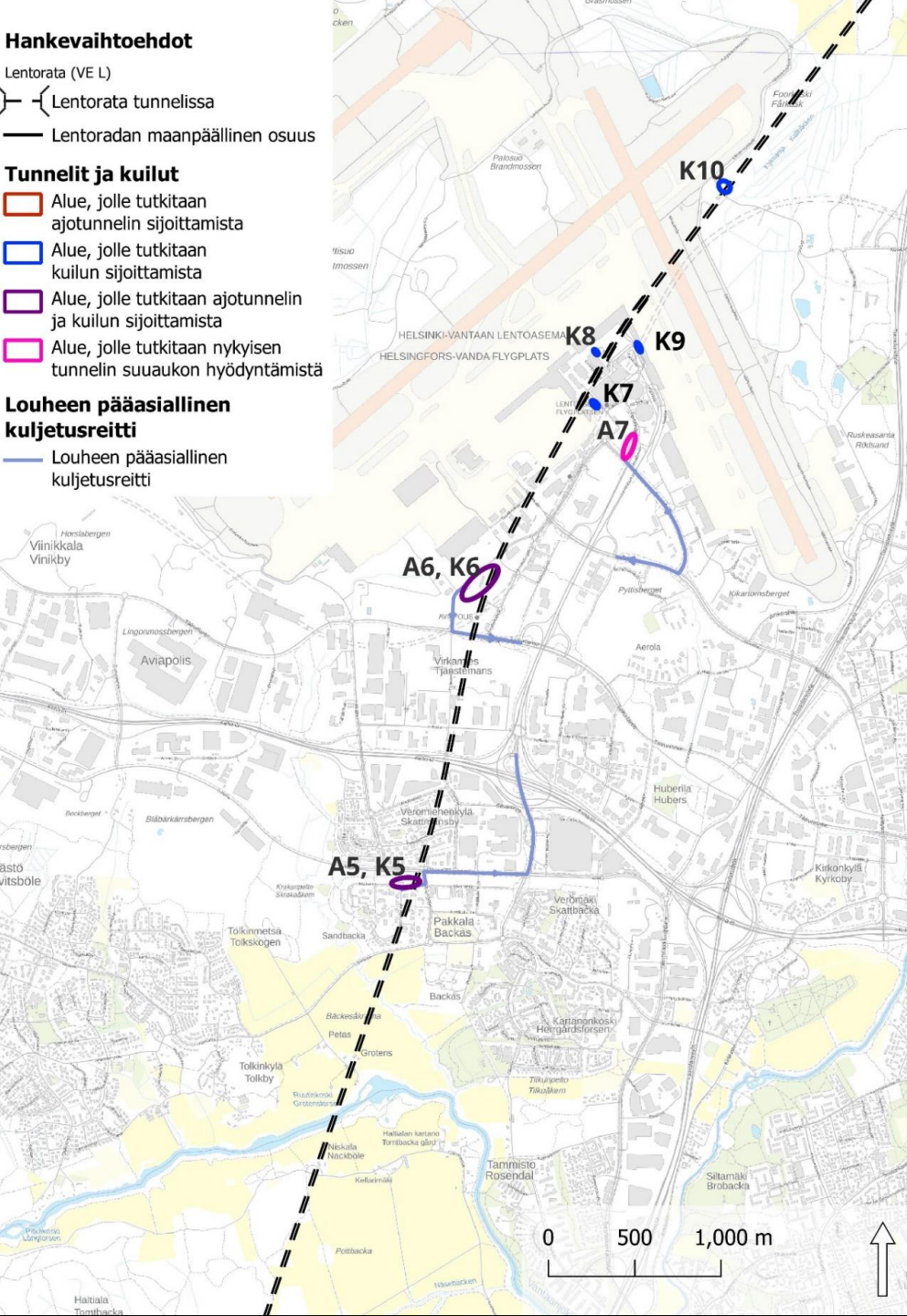
 Alue, jolle tutkitaan kuilun sijoittamista

 Alue, jolle tutkitaan ajotunnelin ja kuilun sijoittamista

 Alue, jolle tutkitaan nykyisen tunnelin suuaukon hyödyntämistä

Louheen pääasiallinen kuljetusreitti

 Louheen pääasiallinen kuljetusreitti

Lentorata-vaihtoehto (VE L)

Vantaa: Pakkala-Aviapolis-Lentoasema

A6, K6

Kohde	Selvitetty 2023	Kuvaus, maastoarvio
A6, K6	Ei	Kuului Vantaan ratikan kaavarunkoalueen luontoselvitykset 2020–2021 kohteisiin (Faunatica 2021). Alueella tai sen läheisyydessä selvityksen kuviot 1, 23, 24 (kuvausten ja kuvioden luontotyyppin välillä ristiriitaa). Kuvioilla 1 ja 23 esiintyy kuivahkoja, kuivia tai karukkokankaita. Kaikki em. kangastyypit ovat valtakunnallisesti erittäin uhanalaisia (EN) luontotyyppejä. Kaikki kohteet ovat edustavuudeltaan luokkaan III, kohtalaisen arvokas (=joitakin (tai joskus runsaastikin) paikallisesti merkittäviä luontoarvoja, luontoarvot korkeintaan hieman heikentyneet. Myös alueellisesti merkittäviä luontoarvoja voi olla, mutta tällöin luonnontila on selvästi heikentynyt).

Ote Vantaan ratikan luontoselvityksen tulostaulukosta kartan kuvioden osalta.

Kohde	Luontotyyppi	Rajausperuste	Arvo-luokka	Edustavuus	Luonnontila
1	Kuiva ja kuivahko kangas ja kalliometsä	METSO-kohde ja uhanalainen luontotyyppi	III	C (kohtalainen)	B (vähän heikentynyt)
23	Kalliometsä, kuivahko kangasmetsä	METSO-kohde ja uhanalainen luontotyyppi	III	C (kohtalainen)	B (vähän heikentynyt)
24	Rämpe	METSO-kohde ja uhanalainen luontotyyppi	III	D (heikko)	C (heikentynyt)

Lentorata-vaihtoehto (VE L)

Vantaa: Pakkala-Aviapolis-Lentoasema

K10

Kohde	Selvitetty 2023	Kuvaus, maastoarvio
K10	Kyllä	Länsiosa entistä läjitysalueetta, jossa vaihtelevat heinittyneet alat ja kulttuurivaikutteinen metsä. Kylmäoja on suoristettu ja eroosioherkkää turvepenkkaa. Virtaus heikko (kuva). Länsipuolella säästynyt pieni sirpale iäkästä puustoa, mutta kasvillisuus alueella hakkuiden jälkeistä lehto- ja kangasmuuttumaa. Huomionarvoisia lajeja ei havaittu. Kylmäoja on arvokas virtavesi ja taimenvesistö. Lähin tiedossa oleva kutusoraikko on noin 1 km alavirran puolella.

Lentorata-vaihtoehto (VE L)

Tuusula: Sammonmäki-Maantiekylä-Harminkallio-Rykmentinpuisto

Kohde	Selvitetty 2023	Kuvaus, maastoarvio
K11	Kyllä	Entinen läjitysalue. Osin sekapuustoinen, heinäkasvivaltainen.
A8, K12	Ei	Selvitetty 2020 (Luontoselvitykset Tuusulan Ruotsinkylässä Focusliikekeskuksen alueella vuonna 2020, Faunatica 2020). Voimajohtoalue ja sitä ympäröivät kuivahkot kankaat. Pääosin taimikkoa tai nuorta puustoa. Pohjoispuolella 70-90 –vuotiasta männikköä (myös keloja), joka on osa Mätäkivennummen aluetta.
K13	Kyllä	Talousmännikköä, tuore/lehtomainen kangas.
A9, K14	Kyllä	Kuusivaltainen iäkkäämpi tuore kangas ja taimikkomuuttumat. Paikoin kuusilahopuuta.
A10	Kyllä	Tienvarren rakennusalueita. Vieraslajeja on runsaasti (huomioitava rakentamisessa).
K15	Kyllä	Tieliittymän entinen läjitysalue (K15). Vieraslajeja runsaasti (huomioitava rakentamisessa).
K16	Ei	Laajat avohakkuut ja 10-vuotiaat taimikot.

Hankevaihtoehtot

Lentorata (VE L)

— Lentorata tunnelissa

— Lentoradan maanpäällinen osuus

Tunnelit ja kuilut

□ Alue, jolle tutkitaan ajotunnelin sijoittamista

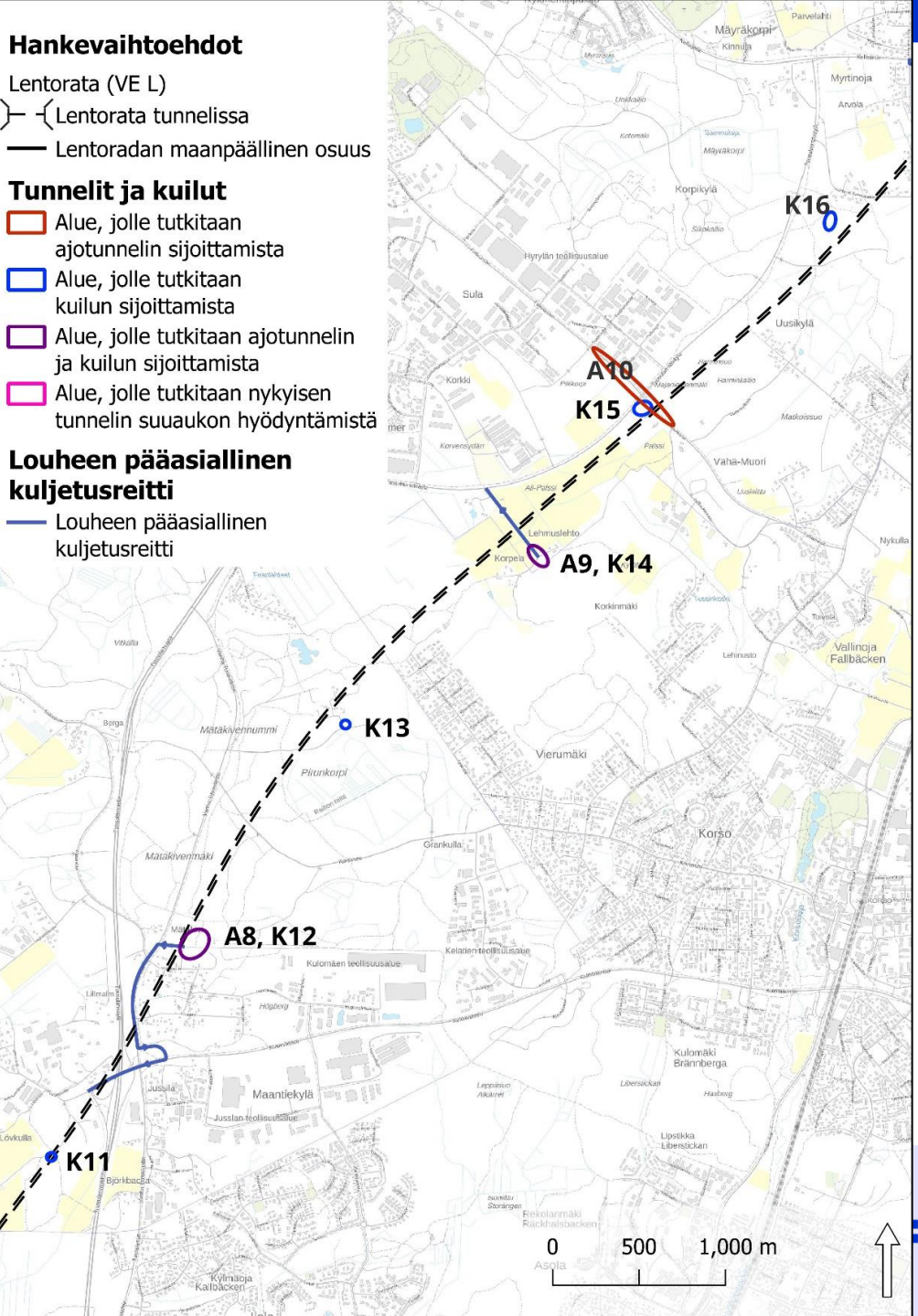
□ Alue, jolle tutkitaan kuilun sijoittamista

□ Alue, jolle tutkitaan ajotunnelin ja kuilun sijoittamista

□ Alue, jolle tutkitaan nykyisen tunnelin suuaukon hyödyntämistä

Louheen pääasiallinen kuljetusreitti

— Louheen pääasiallinen kuljetusreitti

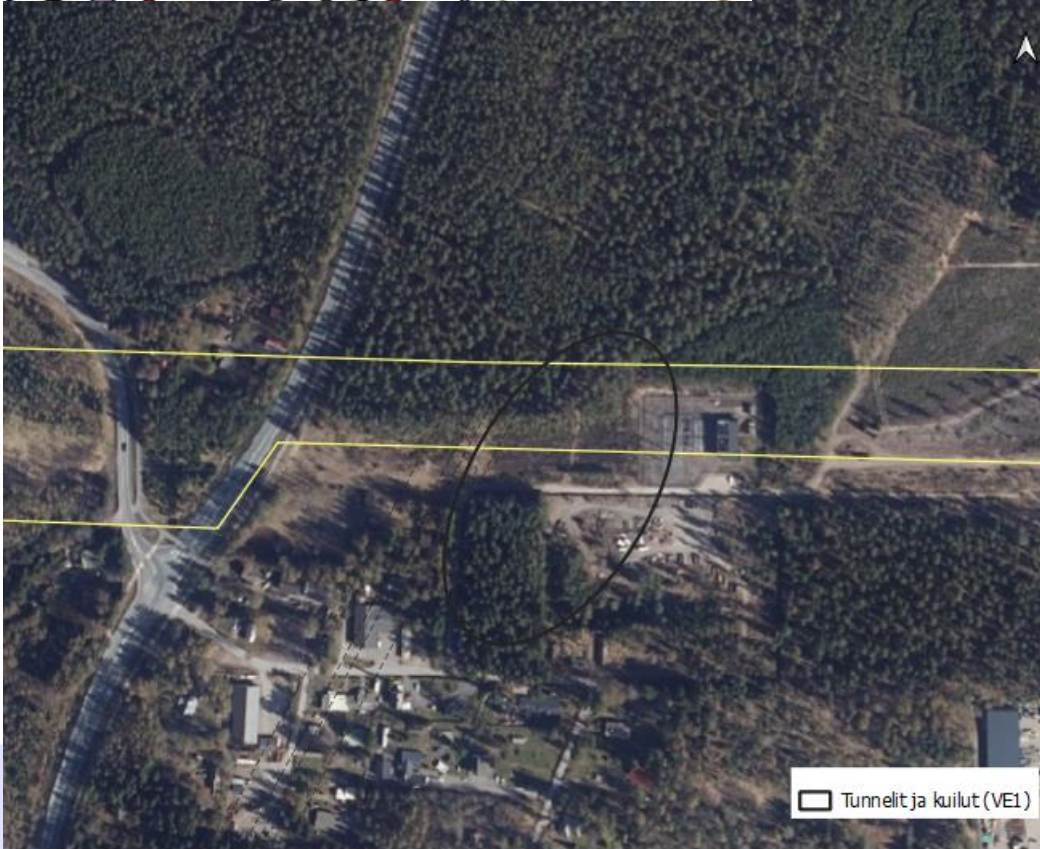

Lentorata-vaihtoehto (VE L)

Tuusula: Sammonmäki-Maantiekylä-Harminkallio-Rykmentinpuisto

A8, K12

Kohde	Selvitetty 2023	Kuvaus, maastoarvio
A8, K12	Ei	Kuului "Luontoselvitykset Tuusulan Ruotsinkylässä Focusliikekeskuksen alueella vuonna 2020" selvityskohteisiin (Faunatica 2020). Kohteen pohjoisosa osittain selvityksen kuviolla 5: • Varttuneet havupuuvaltaiset tuoreet kankaat, valtakunnallisesti silmälläpidettävä (NT) luontotyyppi, Etelä-Suomessa vaarantunut (VU) luontotyyppi • muu luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokas elinympäristö Kuvio 5 on lisäksi osa Mätäkivennummen laajempaa metsäaluetta, jolla on maakunnallista merkitystä ekologisen verkoston osana. Voimajohdon eteläpuolista osaa alueesta ei ole selvitetty (Tunnelin/kuilun aluerajaus muuttui kesän 2023 aikana). Selvittävä jatkosuunnittelussa.

0 100 200 m

Tunnelit ja kuilut (VE1)

Lentorata-vaihtoehto (VE L)

Kerava: Niinikangas-Keskusta-Yli-Kerava

Kohde	Selvitetty 2023	Kuvaus, maastoarvio
A11, K17	Kyllä	läkäs sekapuustoinen puronvarsilehto. Syvä ja leveähkö pääosin luonnontilainen puro . Osin lehtoa ja lehtomaista kangasta. Muutama korpisempi painanne. Selvitetty vuonna 2014: Niinikankaan lehto, Keravan laajimpia lehtoja.
K18	Ei	Parkkipaikka-alue nurmineen ja istutuksineen sekä varastoalue+tie.
A12	Kyllä	Tuore kangas ja kaivettu uoma, iäkkäämpää metsää vain uoman eteläpuolella (kohteen eteläpuolella)

Hankevaihtoehdot

Lentorata (VE L)

Lentorata tunnelissa

Lentoradan maanpäällinen osuus

Tunnelit ja kuilut

Alue, jolle tutkitaan ajotunnelin sijoittamista

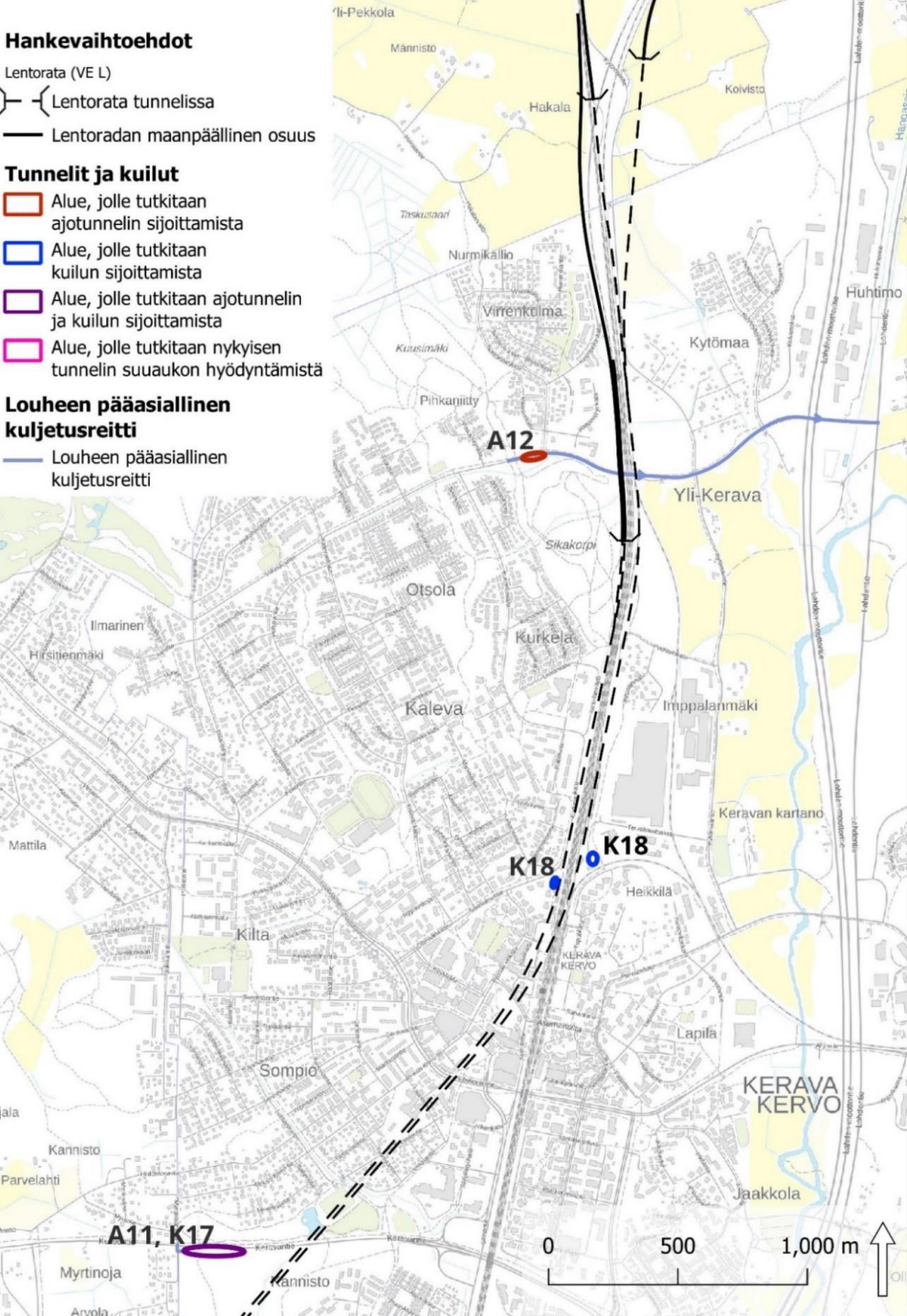
Alue, jolle tutkitaan kuilun sijoittamista

Alue, jolle tutkitaan ajotunnelin ja kuilun sijoittamista

Alue, jolle tutkitaan nykyisen tunnelin suuaukon hyödyntämistä

Louheen pääasiallinen kuljetusreitti

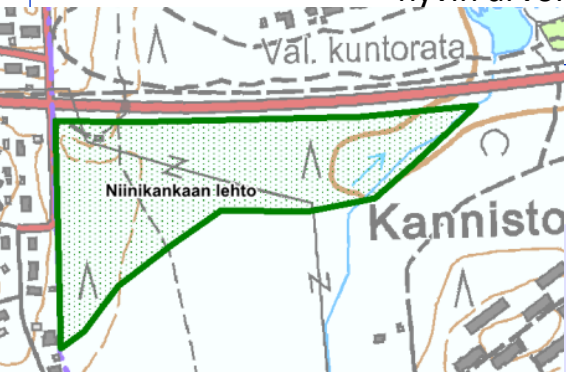
Louheen pääasiallinen kuljetusreitti

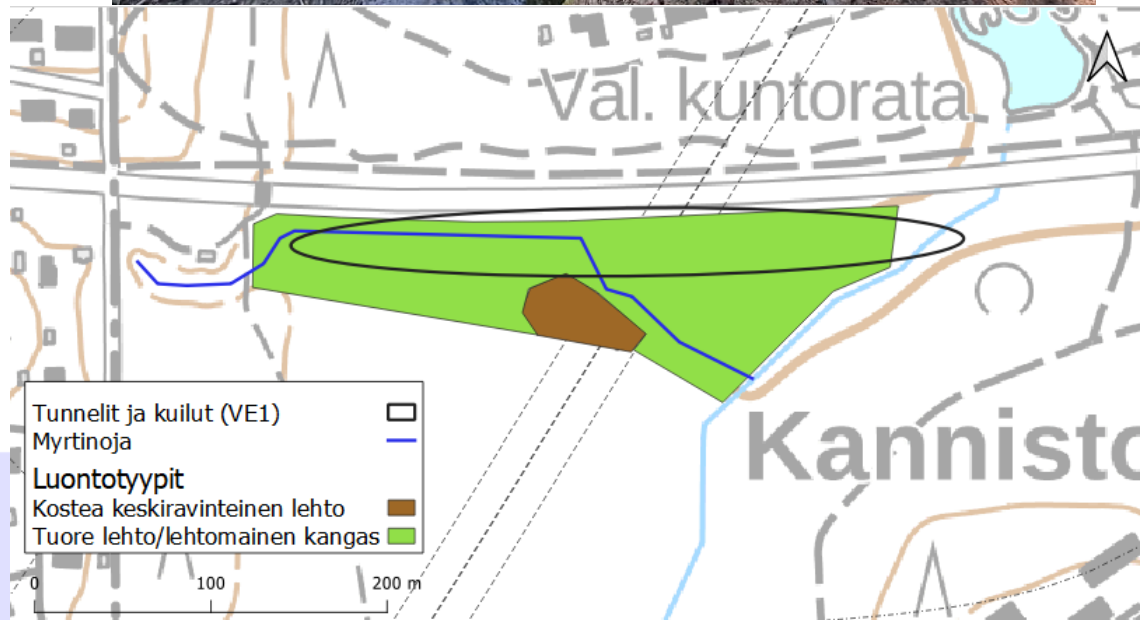
Lentorata-vaihtoehto (VE L)

Kerava: Niinikangas-Keskusta-Yli-Kerava

Kohde	Selvitetty 2023	Kuvaus, maastoarvio
A1, K17	Kyllä	Keravan luontoselvitys 2014 (Enviro 2014) selvityskohteita. Alue ei ole juurikaan muuttunut kymmenessä vuodessa. Puusto on iäkästä ja lahopuitakin kohtuullisesti. Myrtinojan uoma on luonnontilainen (kuva) lukuun ottamatta tienvarren jokseenkin palautunutta suoristettua osaa. Uoman pohjoispuolella vaihtelee tuoreet lehdot ja lehtomaiset kankaat. Eteläpuolella kosteat painanteet ja tuoreet lehdot. Kosteaa painanne määritettävissä kosteaksi lehdoksi (2023) tai lehtokorveksi (2014). Painanteen lajistossa lehtoleinikki. Muualla tavanomaisemmat lehtolajit (vuohenputki, harvalukuisena sudenmarja, yms.) Mainittu Keravan edustavimpana lehtona 2014. Alueellisesti hyvin arvokas kohde.

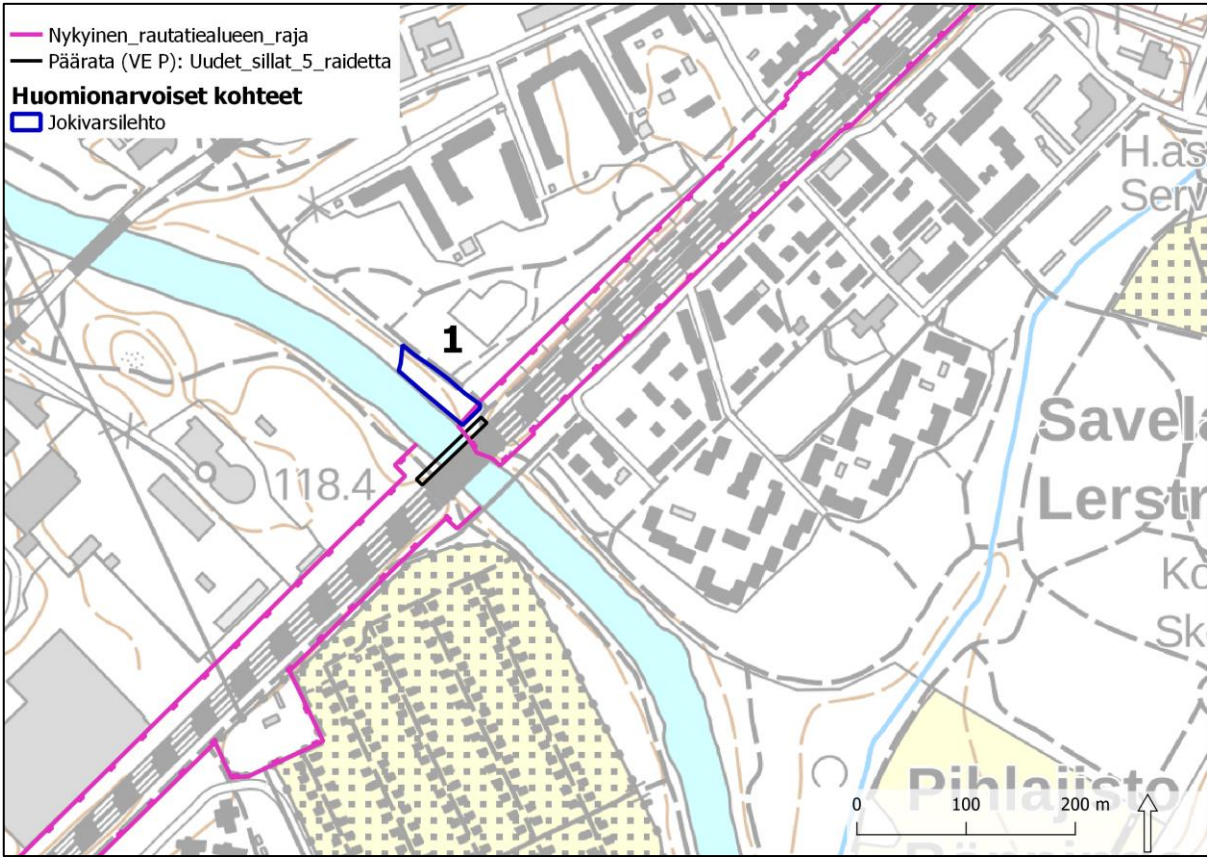
Vuoden 2014 kohderajaus.

TULOKSET – Päärata-vaihtoehto (VE P)

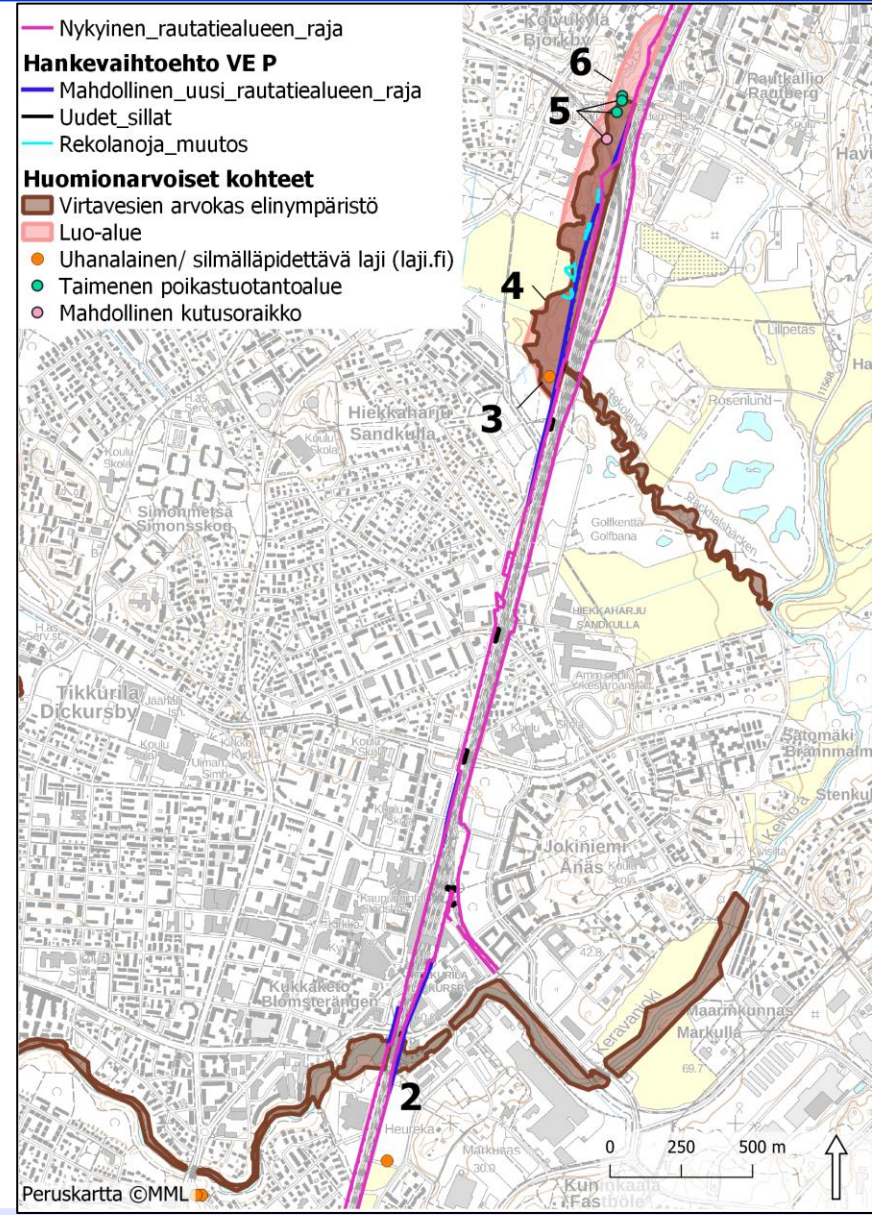
Päärata-vaihtoehto (VE P)

Kohde	Selvitetty 2023	Kuvaus, maastoarvio
1	Ei	Pukinmäen jokivarsilehto. Kosteaa runsasravinteinen lehto. Uhanalaisuusluokka Etelä-Suomessa ja koko Suomessa vaarantunut (VU). Kohteen edustavuus heikko.

Pääratavaihtoehto (VE P)

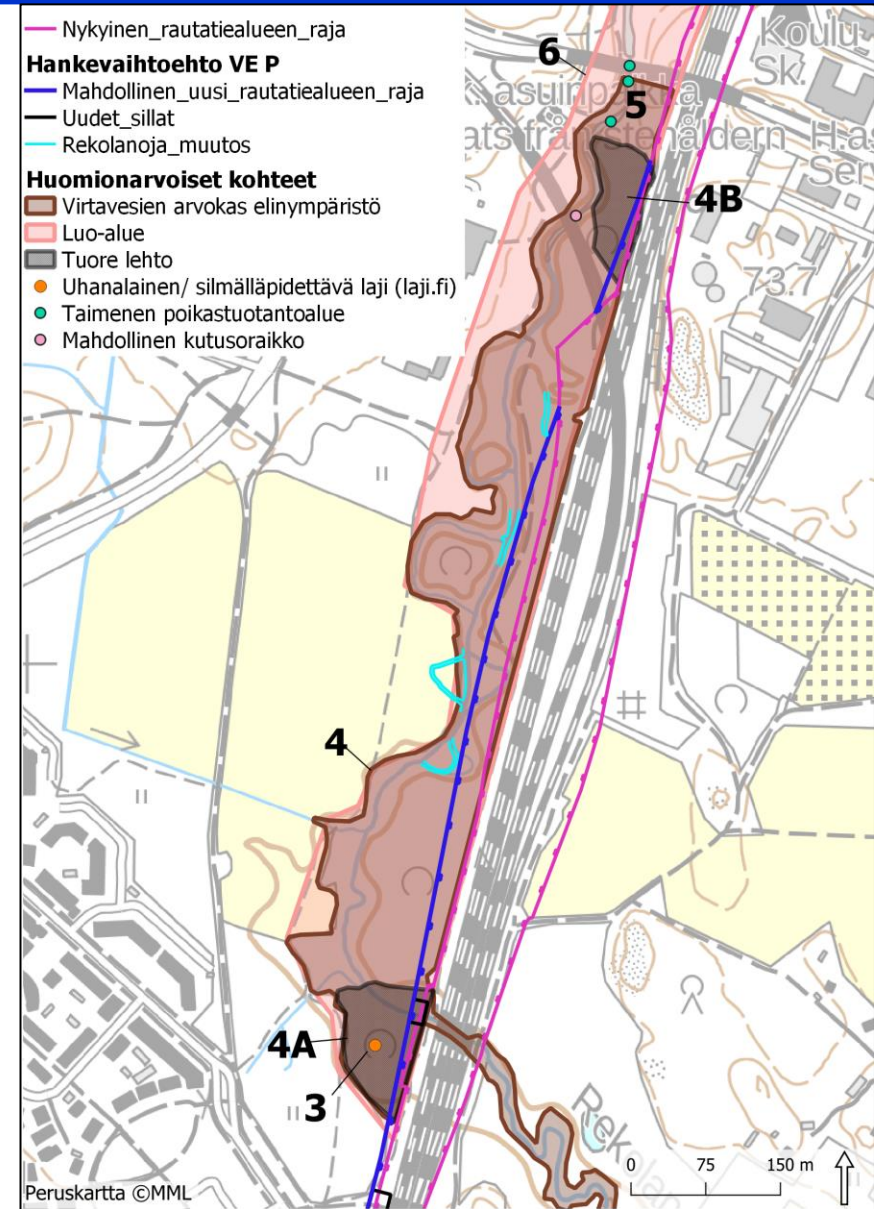
Kohde	Selvitetty 2023	Kuvaus, maastoarvio
2	Kyllä	Keravanjoki, virtavesien arvokas elinympäristö ja ekologinen käytävä.
3	Ei	Havainto halavasepikästä vuodelta 2014 (laji.fi). Erittäin uhanalainen (EN) ja erityisesti suojeltava laji. Soveltuvaa elinympäristöä Rekolanon molemmin puolin.
4 (sisältää myös kohteet 4A, 4B)	Kyllä	Rekolanoja, virtavesien arvokas elinympäristö. Savimaiden puro. Paikallisesti arvokas kohde. Radan länsipuolella rajauksen etelä- ja pohjoisosassa huomionarvoiset lehtokohteet 4A ja 4B, joita lisäraide sivuaa (ks. seuraavat diat).
5	Kyllä	Taimenen poikastuotantoalueita ja mahdollinen kutusoraikko. Pohjoisimmat kohteet on kartoitettu Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun opinnäytetyön yhteydessä, ja mahdollinen kutusoraikko tunnistettu kesän 2023 maastokatselmuksessa. Mahdollisessa kutusoraikossa havaittiin purotaimenia kesällä 2023.
6	Kyllä	Luo-alue. Luo-alue sisältää myös kohteen 3 radan länsipuolisen osuuden.

Päärata-vaihtoehto (VE P)

Kohde 4A. Mesiangervovaltaista kosteaa runsasravinteista lehtoa, johon Rekolanoja tulvii. Rajauksen eteläosassa lehdon pohja- ja kenttäkerros laajalti aukkoinen. Lehtipuuvaltaisessa puustossa on eri-ikäisrakenteisuutta. Lahopuujatkumoa. Lehtopalsamia. Rajauksen alueella havaittu halavasepikkää v. 2014 (laji.fi).
Uhanalaisuusluokka: Etelä-Suomessa ja koko maassa vaarantunut (VU).

Päärata-vaihtoehto (VE P)

Kohde 4B (kartta ks. edellinen dia)

Luonnontilaisenkaltaisen vanha tuore keskiravinteinen lehto, jonka kenttäkerroksen valtalaji on kielo. Runsaasti kaatuneita suuria puita, pystyyn katkennut kelo ja lahoppuujatkumoa.

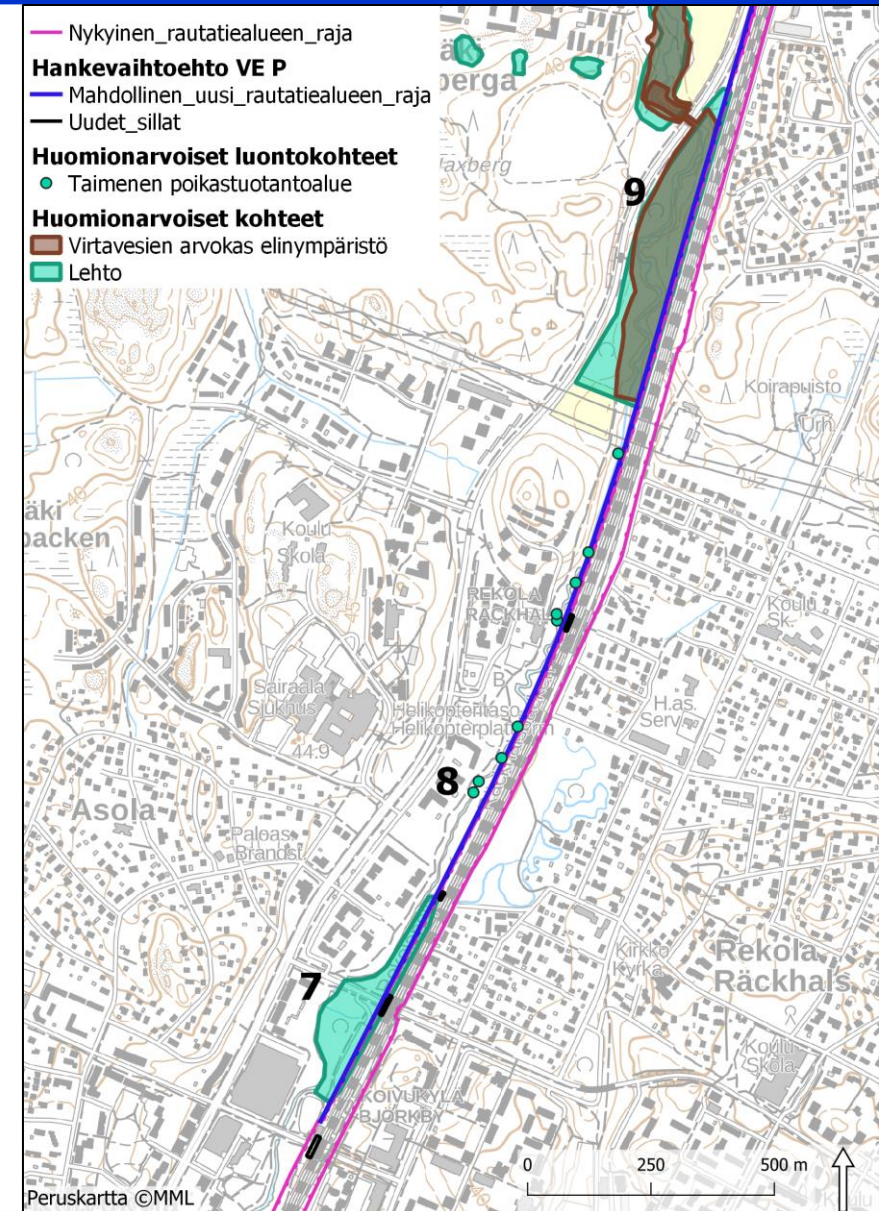
Runsaasti vanhoja kuusia ja haapoja, joiden rinnankorkeusläpimitta on 40 cm ja vanhimpien 65 cm. Puustossa eri-ikäisrakenteisuutta. Kuusi ja haapa valtapuut, mutta puulajisto on monipuolinen. Pohjakerros paljas. Paikoin kosteaa lehtoa lähempänä Rekolanojaa.

Uhanalaisuusluokka: Etelä-Suomessa ja koko maassa on vaarantunut (VU).

Päärata-vaihtoehto (VE P)

Kohde	Selvitetty 2023	Kuvaus, maastoarvio
7	Kyllä/Ei	Kostea lehto. Radan muutosalueen piirissä oleva Peijaksentien pohjoispuolinen osuus on kartoitettu kesällä 2023. Kyseessä on vähän heikentynyt kapea lehtipuuvaltainen lehtokaistale, jossa puusto on nuorta ja varttunutta. Vanhoja puita ja lahopuuta ei juuri ole. Peijaksentien eteläpuolisen osuuden ja lisäraiteen välissä on parkkipaikka ja kevyen liikenteen väylä, joten lisäraiteella ei liene vaikutusta kohteen leveämpään ja edustavampaan eteläosaan. Kohteen huomionarvoinen laji on alueellisesti uhanalainen niittykullero.
8	Kyllä/Ei	Taimenen poikastuotantoalueita. Osa kohteista kartoitettu maastossa kesällä 2023. Kaikki kohteet kartoitettu vuonna 2018 Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun opinnäytetyössä (Koivula 2018).
9	Kyllä	Rekolanojan yläjuoksu, virtavesien arvokas elinympäristö. Maakunnallisesti arvokas savimaiden puro. Purovarressa uhanalainen luontotyyppi: luonnontilaisenkaltainen tuore keskiravinteinen lehto, jossa paikoin kostean lehdon osuuksia (ks. seuraava dia). Alue on myös luo- aluetta.

Pääratavaihtoehto (VE P)

Kohde 8, taimenen poikastuotantoalue

Kohde on kolmanneksi eteläisin kartalle merkitty taimenen poikastuotantoalue (ks. kartta edellisellä dialla). Se on kartoitettu opinnäytetyön yhteydessä vuonna 2018 (Koivula 2018) ja kuvattu kesän 2023 maastokatselmuksen yhteydessä. Kohde on edelleen soveltuva taimenen poikastuotantoalueeksi. Se sijaitsee noin viiden metrin etäisyydellä lisäraiteen reunasta.

Päärata-vaihtoehto (VE P)

Kohde 9, lehto

Luonnontilaisenkaltaisen tuore keskiravinteinen lehto, jossa on myös kostean keskiravinteisen lehdon osuus. Vanhoja haapoja ja kuusia, joiden rinnankorkeuslähpimitta n. 60 cm. Lahopuuta on melko runsaasti, jatkumona. Paljon maapuita. Puusto on erikäisrakenteista, ja puulajeissa on vaihtelua, vaikka paikoin kuusi valtapuuna. Paikallisia harvennuksia. Eteläisin osa valkovuokkovaltaista haavikkoa. Täällä puusto on tasaikäisempää ja lahopuuta vähemmän.

Uhanalaisuusluokka: Etelä-Suomessa ja koko maassa on vaarantunut (VU).

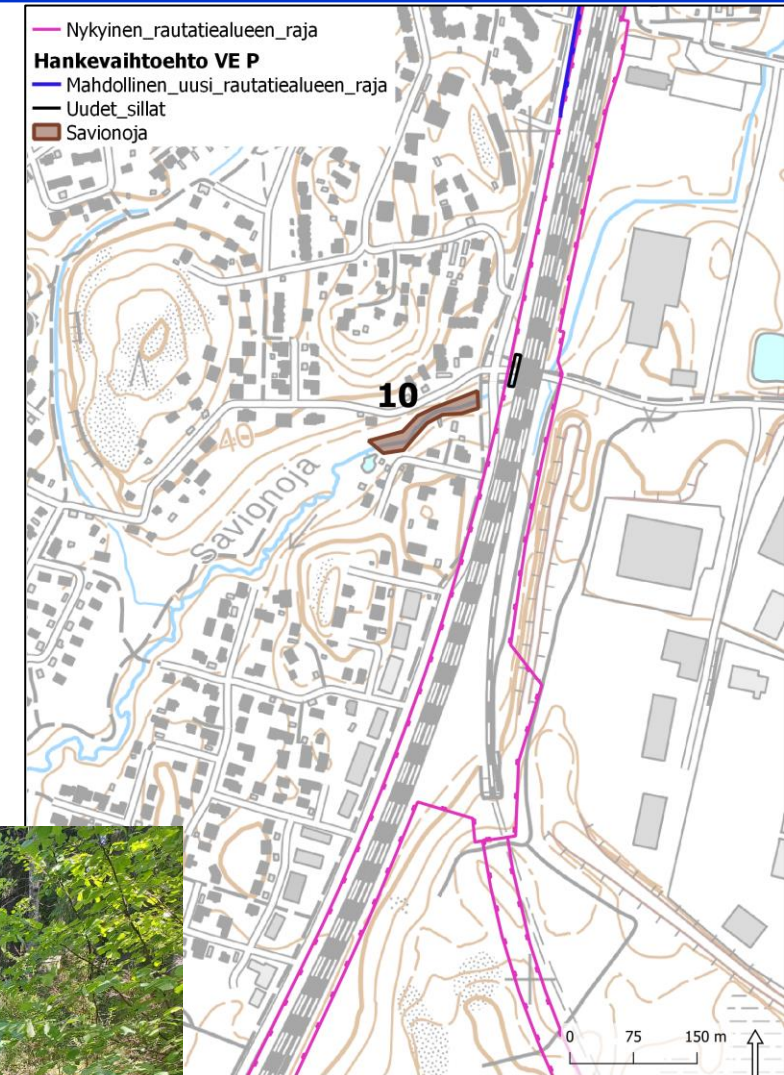

Päärata-vaihtoehto (VE P)

Kohde	Selvitetty 2023	Kuvaus, maastoarvio
10	Kyllä	Savionoja. Kartoitetun osuuden luonnontilaisuus radan länsipuolella vähän heikentynyt ja itäpuolella heikentynyt. Noin 100 metriä alavirtaan (länteen) nykyisen rata-alueen reunasta loivasti mutkitteleva kaupunkipuron uoma, jossa virtapaikkoja. Pohjalla kivikkoa, samea vesi. Tien ja radan alittavan putkituksen tuntumassa uoma suoristettu radan länsipuolella. Reunalla kapealti kulttuurivaikutteista lehtomaista metsikköä, jossa viljelykarkulaisia sekä haitallisia vieraslajeja. Leveä putkitus autotien ja radan ali. Radan itäpuolella uoma on suora oja, jonka varrella avoimia osuuksia.

Savionoja: radan länsipuolinen osuus.

Lähteet

Janatuinen, A. Vantaan virtavesiselvitys 2010–2011. Vantaan kaupunki, Maankäyttö, rakentaminen ja ympäristö, Ympäristökeskus. 166 s.

Koivula, C. 2018. Taimenen (*Salmo trutta*) poikastuotantoalueet Vantaan kylmäojassa ja Rekolanojassa. Opinnäytetyö. Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu.